

بررسی آیات و احادیث در مورد حفظ محیط زیست / نسل جدید خود را برای حفظ محیط زیست آموزش دهیم

یک عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی العالمیه گفت: پرتاب زباله با شخصیت یک انسان منافات دارد و احساس می کند ...

یک عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی العالمیه گفت: پرتاب زباله با شخصیت یک انسان منافات دارد و احساس می کند که این کار او باعث آزار و اذیت مردمی می شود که می خواهند از آن محیط استفاده نکنند. این مسئله اگر از کودکی آموزش داده شود و در نوجوانی و جوانی در افراد نهادینه شود قطعاً شاهد رفتار مطلوب در این زمینه از نسل جدید خواهیم بود. آیت الله محسن غرویپان در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد اینکه اسلام چقدر به محیط زیست اهمیت داده، گفت: در یک روایت داریم دنیا مزرعة الآخرة دنیا مزرعة آخرت است. مزرعه یعنی محل زراعت و کشت و زرع و وقتی دنیا مزرعه باشد یعنی مثل کشتزاری است که باید کاشت، داشت و برداشت داشته باشیم. یعنی باید این کشتزارها یکسری مراقبت هایی بشود این می شود همان حفاظت از محیط زیست.

وی افزود: یعنی طبق این روایت وقتی دنیا گفته می شود یعنی همین خانه، جنگل، دریا، آب و هوا، بیابان و همه محیطی که در آن در دنیا زندگی می کنیم. همه اینها اطلاق محیط زیست دنیوی ماست این به عنوان مزرعه است. هر مزرعه ای هم باید مراقبت شود تا محصول بدهد و اگر مزرعه مراقبت نشود محصول نخواهد داد. این روایت نکاتی را راجع محیط زیستمان در این دنیا حکایت می کند. محیط زیست ما باید سالم و لذت بخش و زیبا و نشاط آفرین باشد و بتواند تغذیه مادی و جسمانی ما را اولاً تأمین کند بدنبال تغذیه مادی و جسمانی سالم، روح ما هم از نشاط و شادابی برخوردار خواهد شد، زیرا روح و عقل سالم در بدن سالم است.

این مدرس جامعةالمصطفی افزود: بنابراین در مورد محیط زیست از این روایت می توانیم استفاده کنیم. در آیه ای از قرآن هم خداوند می فرماید فلینظر الانسان الا طعامه یعنی انسان باید به طعام خود نظر کند این نظر هم صرفاً به معنی نگاه ظاهری نیست بلکه به معنای دقت است. طعام ما عبارت است از غذاها و مایعات و موادی که از همین محیط زیستمان آنها را استخراج می کنیم و بدست می آوریم و استفاده می کنیم قرآن می گوید در طعامتان دقت کنید. این آیه هم به محیط زیست توجه دارد. آیات و روایات دیگری هم داریم آیاتی که می گوید به آسمانها نگاه کنید، در دریاها دقت کنید در اشیا و نباتات با دیده دقت بنگرید. البته قرآن اینها را بیشتر از بعد خدانشناسی مطرح می کند. اینکه با دیدن و تأمل در آنها انسان به خدا نزدیک شود. ولی می توانیم از آنها استفاده کنیم که قرآن به مسئله حفظ محیط زیست و پدیده های طبیعی توجه فراوانی دارد و انسان را وادار در دقت در این پدیده ها می کند.

عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی العالمیه در مورد اینکه اهمیت و احترام به محیط زیست را چگونه می توان به نسل جدید آموزش داد آیا در سیستم آموزشی ما به این مسئله توجه شده و اگر نشده چه کار باید کرد هم عنوان کرد: در مقایسه با ژاپن که در آن کشور مدتی بوده ام اشاره می کنم که ما بسیار کمتر به این مسئله توجه داریم. باید کودکانمان را به مراقبت و مواظبت از محیط زیستمان توجه بدهیم اینکه محیط زیستشان را آلوده نکنند. همین زباله ریختن ها را کاری زشت نشان دهیم و آنها را از انجام این کار برحذر داریم. تا وقتی بزرگ می شوند با یک فرهنگ نهادینه شده یاد بگیرند که زباله های خودشان را در پارک یا خیابان یا در محیط زیست نیندازند.

غرویپان تصریح کرد: در ژاپن به کودکان زیر 6، 7 سال آموزش های لازم در این خصوص را می دهند، شهرک های درست کرده اند و با لباس آتش نشان یا پرستار بر تن بچه ها کردن به آنها آموزش می دهند چگونه یک آتش نشان یا یک پرستار بشوند و وقتی بزرگ شدند این کارها را باید انجام دهند. یا سطل آشغالهایی با رنگ های مختلف می گذارند و به آنها می گویند که زباله خشک را در کدام سطل و زباله تر را در کدام سطل بریزند. یا کیسه های زباله به آنها می دهند که در هنگام صرف غذا و میوه آشغال غذا و پوست میوه را در داخل آن بریزند و آنها را در سطل اشغال بیندازند. من فیلمی هم در این خصوص دارم که بسیار زیبا و قابل الگوگیری در کشورهای دیگر است.

وی یادآورد شد: با ژاپن فاصله زیادی داریم ولیکن این فاصله پر شدنی است. یک عزم جدی و عزم ملی می خواهد به هر حال جلوی ضرر را هر وقت بگیری منفعت است. باید از حالا شروع کنیم و آموزشهای لازم را به کودکانمان بدهیم.

این مدرس جامعةالمصطفی در مورد اینکه رسانه ها و بویژه صدا و سیما چه کارهای آموزشی برای توجه و احترام نسل جدید به محیط زیست می تواند انجام بدهد هم بیان داشت: تلویزیون و رسانه ها نقش بسیار مهمی می توانند داشته باشند. به هر حال این همه فیلم که در شبکه های تماشا یا آی فیلم پخش می شود اینها بر مردم اثر می گذارد خوب خانواده ها به جای دیدن فیلمهای آدم کشی، اینجور فیلمها را تماشا کنند. این فیلمها خیلی می تواند مؤثر باشند. من حاضرم یک فیلم را در اختیار صدا و سیما بگذارم تا آن

را برای عموم پخش کند. البته این فیلم به زبان عربی است و یک مستند ساز عرب آن را ساخته است. خیلی درس آموز است در بعضی از کلاسهای خودم برای درس سبک زندگی این فیلم را در کلاس می برم و بر روی آن توضیح می دهم. در این فیلم بر اساس روایات و آیات که در اسلام است آن مستند ساز آن آیات و روایات را مثلا راجع به امانتداری، نظافت، پاکیزگی، مراقبت از محیط زیست و نظم و انضباط می خواند و ژاپن را در این مسائل با کشورهای اسلامی مقایسه می کند. خب وظیفه صدا و سیما است که اینگونه فیلمها را دوبله و پخش کند.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه درمورد اینکه استفاده از NGOها و میدان دادن به سازمان های مردم نهاد چه نقشی در حفظ محیط زیست می تواند ایفا کند هم بیان داشت: بسیار کار خوبی است زیرا این نهادها مردم هستند که نقش حفاظت از محیط زیست را باید ایفا کنند. دولت نقش مدیریتی می تواند داشته باشد سازماندهی و مدیریت کند. همچنین یک اتاق فکری برای مراقبت از محیط زیست تشکیل دهد. از متخصصین و متفکرین و افراد با تجربه در این زمینه استفاده بکند. آنها برای مردم برنامه بدهند مردم را می شود با برنامه های مختلف به سمت این گونه آموزش ها هدایت کرد. چطور در آستانه بهار یا بازگشایی مدارس یک حرکت های زیبایی انجام می دهیم و جشن عاطفه ها را برگزار می کنیم. در مورد محیط زیست هم باید یک اتاق فکر تشکیل دهیم که متفکرین و دست اندرکاران بنشینند و برنامه طراحی کنند و بعد از آن از طریق صدا و سیما مردم را تشویق با اجرای این برنامه ها کنند. نهایتاً محیط زیست باید توسط تک تک آحاد مردم حفاظت بشود.

غروبان در مورد اینکه چرا تک تک مردم در حفظ محیط زیست خود را مسئول نمی دانند هم یادآور شد: متأسفانه این فرهنگ در اکثر مردم ما است که برای مثال می گویند ما اشغال می ریزیم نظافتچی بیاید آن را تمیز کند. اما اگر انسان به خودش بگوید در این فاصله اشغال ریختن ما و پاک کردن آن توسط مأمور شهرداری اگر کسانی به آنجا بیایند و از دیدن آن منظره حالشان بد شود و محیط کثیف ایجاد ناراحتی برای آنها بکند دیگر اشغال نمی ریزند یا اشغال خود را همان موقع جمع می کنند. متأسفانه این احساس نودوستی و احترام به هموعان و افراد جامعه و شخصیت های مثل خودمان در مردم ما ضعیف است و ناراحتی دیگران آنها را ناراحت نمی کند در حالی که باید عکس این باشد.

وی افزود: یعنی روحیه ای داشته باشیم که ناراحتی دیگران مثل ناراحتی ما باشد و راحتی دیگران هم مثل راحتی خودمان باشد. اگر این حال را در مردم تقویت کنیم بسیاری از مشکلات احساس مسئولیت به حفظ محیط زیست در مردم درست می شود.

این مدرس حوزه و دانشگاه در مورد اینکه چرا نسل جدید ما بر خلاف سایر دنیا که نسل جدیدش به محیط زیست اهمیت بیشتری می دهند به این مسئله بی توجه است و هیچ مسئولیتی را در این زمینه احساس نمی کند هم یادآور شد: این مسئله به همان ضعف آموزشی ما بر می گردد. بالاخره وقتی یک جوانی به سن 20 سالگی که رسید شخصیتش دیگر شکل گرفته و نمی شود در او تغییری ایجاد کرد، اما اگر از کودکی فرهنگ سازی و مدیریت کنیم و برنامه دهیم و جوان را به شکلی بار بیاوریم که احساس مسئولیت کند. به هر حال وقتی زباله خود را در پارک یا روی چمن می اندازد یا داخل خیابان پرتاب می کند یا پلاستیک پفکش را روی زمین می اندازد یا دستمال کاغذی خود را دور می اندازد این با شخصیت یک انسان منافات دارد و احساس می کند که این کار او باعث آزار و اذیت مردمی می شود که می خواهند از آن محیط استفاده بکنند. این مسئله اگر از کودکی به او آموزش داده شود و در نوجوانی و جوانی در آنها نهادینه شود قطعاً شاهد رفتار مطلوب در این زمینه از نسل جدید خواهیم بود.